

Jørgen Rosbach
Medlem af Inatsisartut, Demokraatit

Besvarelse af § 37 spørgsmål nr. 032/2025 – vedrørende klassekvotienten i folkeskolen.

03-06-2025
Sagsnr. 2025 - 10612
Akt nr. 25364818

Postboks 1029
3900 Nuuk
Tlf: +299 34 50 00
Email: iktin@nanoq.gl
www.nanoq.gl

Kære Jørgen Rosbach,

Tak for dine spørgsmål, som du har stillet i henhold til Inatsisartuts forretningsorden. Jeg vil besvare dem herunder.

1. Naalakkersuisut bedes redegøre for den gennemsnitlige klassekvotient på alle folkeskoler opgjort pr. by og pr. kommune.

Svar: Indledningsvis skal det bemærkes, at alle tallene i besvarelsen bygger på skolernes 1. oktober indberetninger for skoleåret 2023/2024. Dette betyder, at der hen over et skoleår sagtens kan ske ændringer i elevtal, hvorfor tallene nødvendigvis ikke er udtryk for aktuelle tilstande. Sagt med andre ord kan klassestørrelser og antallet af klasser godt have ændret sig i løbet af året bl.a. på grund af til- og fraflytning.

Ifølge indberetningerne var der således indberettet 631 klasser pr. 1. oktober 2023 på landsplan. Publikationen "Folkeskolen i Grønland" kan desuden findes på Uddannelsesstyrelsens hjemmeside <https://iserasuaat.gl>.

Oversigten herunder viser den gennemsnitlige klassekvotient på henholdsvis by- og kommunalt niveau (specialklasser og skoler i de mindre bosteder indgår ikke).

Kommune	By	2023/2024	Byskoler Kommunalt Gennemsnit
Kujalleq	Nanortalik	13	15
Kujalleq	Qaqortoq	18	
Kujalleq	Narsaq	14	
Sermersooq	Paamiut	13	18
Sermersooq	Nuuk / ASK	22	
Sermersooq	Nuuk / USK	23	
Sermersooq	Nuuk / Atuarfik Hans Lynge	23	
Sermersooq	Nuuk / Nuussuup Atuarfia	18	
Sermersooq	Nuuk / Kangillinnguit	24	
Sermersooq	Ittoqqortoormiit	9	

Sermersooq	Tasiilaq	13	
Qeqqata	Maniitsoq	15	17
Qeqqata	Sisimiut / Minngort. At.	17	
Qeqqata	Sisimiut / Nalunng. At.	19	
Qeqertalik	Kangaatsiaq	9	12
Qeqertalik	Aasiaat / Gammegarfik	16	
Qeqertalik	Qasigiannnguit	14	
Qeqertalik	Qeqertarsuaq	10	
Avannaata	Ilulissat / AMS	17	15
Avannaata	Ilulissat / AJB	17	
Avannaata	Uummannaq	16	
Avannaata	Upernavik	15	
Avannaata	Qaanaaq	8	

Hvis man opdeler Kommuneqarfik Sermersooq i henholdsvis Sermersooq Øst og Sermersooq Vest, så er gennemsnittet således:

- Sermersooq Øst: 11
- Sermersooq Vest: 21

Den gennemsnitlige klassekvotient for skolerne i Nuuk var 22 i skoleåret 2023/24. Der var ingen klasser på skolerne i de mindre bosteder, som oversteg 18 elever i skoleåret 2023/24.

2. Har nogle skoler – og i så fald hvilke – i dag maksimalt 18 elever i klasserne?

Svar: I skoleåret 2023/24 var der 151 klasser fordelt på 20 byskoler i hele landet, som havde klasser med 18 eller flere elever. 86 af disse klasser var placeret i Nuuk, som svarer til 57 %.

Klassekvotient 2023/24				
Sted	Klasser i alt	Klasser med 18 elever eller derover	Kommunal fordeling	Kommunal fordeling i %
Nanortalik	10	2	9	6%
Qaqortoq	22	5		
Narsaq	10	2		
Paamiut	10	1	89	59%
ASK – Nuuk	20	19		
USK – Nuuk	20	18		
AHL – Nuuk	22	22		
Nuussuup Atu. – Nuuk	16	7		
Kangillinnnguit – Nuuk	20	20		
Tasiilaq	23	2		
At. Kilaaseeraq	22	5	22	15%
Sisimiut Minngort. At.	20	8		
Sisimiut Nalunng. At.	20	9		
Aasiaat	23	6	10	7%
Qasigiannnguit	10	3		

Qeqertarsuaq	11	1		
Ilulissat AMS	18	5	21	14%
Ilulissat AJB	20	10		
Uummannaq	11	4		
Upernavik	11	2		
Katillugit / I alt	339	151	151	100%

**Specialklasser er ikke medregnet*

3. Har Naalakkersuisut planer om at sænke klassekvotienten i folkeskolen fra de nuværende 26 til 18?

Svar: Det er en klar prioritet for Naalakkersuisut, at alle elever i folkeskolen trives, udvikler sig og lærer mest muligt. I denne forbindelse ønsker Naalakkersuisut at kikke på, hvilken indflydelse antallet af elever pr. klasse har herfor.

Med henblik på at følge udviklingen omkring klassestørrelserne i folkeskolen, følger Naalakkersuisut til stadighed elevtallet pr klasse gennem skolernes årlige 1. oktober-indberetninger.

Det kan oplyses, at det af § 6 i Selvstyrets lovbekendtgørelse af Inatsisartutlov om folkeskolen nr. 19 af 27. april 2023 er fastsat:

"§ 6. Elevantallet i en klasse må ikke ved skoleårets begyndelse overstige 26 elever, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. Naalakkersuisut kan fastsætte regler om reduktion af det maksimale antal elever i en klasse, når afgørende hensyn til elevernes læring og trivsel taler herfor.

a. Hvilke økonomiske og administrative konsekvenser vil det have for Selvstyret og kommunerne at indføre en klassekvotient på 18 elever?

Svar: Konsekvenserne ved at indføre en fast klassekvotient på 18 elever afhænger af det samlede antal elever og den aktuelle fordeling på klassetrin og skoler.

Nedenstående udregninger beskriver de økonomiske konsekvenser ved at nedsætte klassekvotienten til 18 elever. Udregningerne er beregnet på baggrund af "Selvstyrets lovbekendtgørelse af Inatsisartutlov om folkeskolen" § 7, som fastsætter mindstetimetallet for undervisning i folkeskolen. Desuden bygger beregningerne på en antagelse om, at én lærer varetager ca. 650 undervisningstimer årligt (ekskl. forberedelse og øvrige opgaver).

Omkostningen pr. lærer er opgjort med afsæt i reelle lønudgifter for 2024, som oplyst af ASA (Økonomi- og Personalestyrelsen), som er udbetalt på baggrund af "Overenskomst mellem Naalakkersuisut og Ilinniartitsisut Meeqqat Atuarfianneersut Kattuffiat (IMAK) for lærere i folkeskolen i Grønland m.fl." og "Aftale om arbejdstiden m.v. for lærere i folkeskolen i Grønland." Det vil sige, at beregningen inkluderer faktiske udbetalinger, herunder faste lønninger samt diverse tilhørende tillæg såsom:

- Sted, fag- og kvalifikationstillæg, samt alle andre øvrige tillæg som beskrevet i gældende aftaler
- særlige åremålsansættelser
- overtidbetaling

Det er vigtigt at understrege, at disse løndata afspejler de faktiske udgifter, men ikke nødvendigvis den præcise marginalomkostning ved at ansætte én ekstra lærer. Omkostningerne kan variere betydeligt afhængig af skolens geografiske placering, lærernes anciennitet samt det lokale behov for overtimer.

Behov for ekstra klasser		Lærerbehov		Kommunal Mérudgift
Sted	Total	Lærerbehov	Lærerbehov Kommune	Lærerbehov Anslåede Mérudgifter
Qaqortoq	5	6,95	8,03	Ca. 4,0 mio. kr.
Narsaq	1	1,08		
Paamiut	1	1,37	36,95	Ca. 18,1 mio. kr.
Nuuk	27	34,51		
Tasiilaq	1	1,08		
Maniitsoq	2	2,57	8,98	Ca. 4,5 mio. kr.
Sisimiut	5	6,42		
Aasiaat	3	3,92	6,40	Ca. 3,1mio. kr.
Qasigiannuguit	1	1,40		
Qeqertarsuaq	1	1,08		
Ilulissat	3	4,38	8,26	Ca. 4,0 mio. kr.
Uummannaq	2	2,48		
Upernavik	1	1,40		
Katillugit / I alt	53	68,6	68,6	Ca. 33,7 mio. kr.

**Specialklasser er ikke medregnet*

På baggrund af en beregning baseret på oktoberindberetninger for skoleåret 2023/24 vurderes det, at en nedsættelse af klassekvotienten til 18 vil nødvendiggøre oprettelsen af 53 ekstra klasser på landsplan, hvoraf de 27 er placeret i Nuuk.

Dette vil medføre et behov på 68,6 årsværk i folkeskolerne, hvoraf 34,5 af årsværkene vil skulle ansættes i Nuuk.

Implementering af en ny klassekvotient vil indebære en række administrative tilpasninger, både i Selvstyret og i kommunerne. Det vil blandt andet omfatte:

- Ændring af "Selvstyrets lovbekendtgørelse af Inatsisartutlov om folkeskolen"
- Justeringer i skolestrukturen og klassedannelse på tværs af skoler og kommuner
- Øget rekruttering og muligvis fastholdelse af lærere
- Potentiel opgradering eller udvidelse af fysiske faciliteter på skoler, hvor kapaciteten i dag er begrænset
- Øget koordinering mellem skoleforvaltninger og centrale myndigheder

Det skal bemærkes, at der i beregningerne ikke er taget højde for, hvorvidt det i praksis og af pædagogiske hensyn vil være muligt at "flytte rundt" på eleverne til andre klasser eller skoler, uden yderlige behov for nye undervisningsfaciliteter. Det anslåede forøgede lærerbehov kan derfor godt være højere.

b. Hvor mange ekstra lærere skønner Naalakkersuisut en sænkning af klassekvotienten i hele landet ville kræve?

Svar: se svar 3.a.

c. Hvilke fordele og hvilke ulemper ser Naalakkersuisut i øvrigt ved at sænke klassekvotienten til 18 elever?

Svar: Naalakkersuisut vurderer, at en eventuel sænkning af klassekvotienten til 18 elever givetvis vil medføre nogle pædagogiske fordele for nogle elever og på nogle klassetrin, men samtidig vil det indebære visse praktiske og strukturelle udfordringer.

International forskning og erfaringer peger ikke entydigt på, hvilken effekt klassekvotient har på elevers læring og trivsel, idet dette er komplekst og afhænger af flere faktorer.

Mindre klasser kan skabe bedre forudsætninger for undervisning og læring, og med færre elever i klassen får læreren bedre mulighed for at tilpasse undervisningen til den enkelte elevs faglige niveau og behov. Dette kan især komme elever i de yngste klasser og elever med særlige behov til gavn. Læreren får desuden mere tid til at give individuel feedback og støtte. I mindre klasser ses der desuden ofte en tendens til, at der opstår et roligt og trygt læringsmiljø, hvor eleverne i høj grad bliver set og hørt. Relationen mellem lærer og elev styrkes typisk i mindre klasser, hvilket har positiv betydning for både elevens trivsel og motivation.

Naalakkersuisut anerkender de pædagogiske fordele, der kan være forbundet med mindre klasser, og ser positivt på en udvikling i retning af lavere klassekvotienter. Erfaring og forskning peger på, at færre elever i klassen kan give bedre muligheder for at tilpasse undervisningen til den enkelte elev og styrke relationen mellem lærer og elev.

Samtidig er det vigtigt at være opmærksom på, at udbyttet af mindre klasser afhænger af flere forhold – herunder hvordan undervisningen tilrettelægges, og hvilke ressourcer der er til rådighed. Effekten kan desuden variere afhængigt af skolens rammer, lærernes kompetencer og den konkrete elevsammensætning.

En sænkning af klassekvotienten vil indebære behov for flere lærere og kan føre til øgede udgifter og krav til skolernes fysiske kapacitet. Det vil derfor være nødvendigt at gennemføre eventuelle ændringer gradvist og med hensyn til både rekruttering, økonomi og organisering.

I den forbindelse har Naalakkersuisut med Uddannelsesstrategien 2024-2030 besluttet, at der skal gennemføres en evaluering af kvaliteten i folkeskolen. Det er forventeligt, at evalueringen blandt andet vil beskæftige sig med undervisningskvalitet og det faglige niveau, specialpædagogiske tilbud, antallet af fag i folkeskolen, krav om test og prøver og lærernes efteruddannelsesmuligheder. Her kunne forhold vedrørende klassekvotienter også indgå.

4. Kan Naalakkersuisut oplyse andet af interesse for emnet?

Svar: Naalakkersuisut finder det vigtigt, at spørgsmålet om ændring af klassekvotienten ses i sammenhæng med den samlede kapacitet i skolevæsenet, herunder tilgængeligheden af kvalificerede lærere, kvaliteten af læreruddannelsen, samt de økonomiske og bygningsmæssige rammer, som skolerne opererer indenfor. Effekten af en lavere klassekvotient vil desuden variere afhængigt af den konkrete kontekst og elevsammensætning på den enkelte skole.

Derudover finder Naalakkersuisut det vigtigt ikke kun at følge udviklingen i klassestørrelser, men at der også skal være fokus på lærerkompetencer, kompetenceudvikling, undervisningskvalitet og kvaliteten af læreruddannelsen.

Med venlig hilsen

Nivi Olsen